

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/9
MK/83

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/726
Karar No. 2025/2958
Tarihi: 20.03.2025

**●SENDİKA ZORUNLU ORGANLARININ
KARARLARINA KARŞI ÖĞRENİLDİĞİ
TARİHTEN İTİBAREN BİR AYLIK HER
DURUMDA ÜÇ AYLIK HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE
İÇERİSİNDE DAVA AÇILMASININ GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: Sendikanın diğer organlarının kararlarının iptaline dair 4721 sayılı Kanun'da da açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte sendikanın en geniş yetkilere sahip nihai karar organı olan genel kurulun kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması hak düşürücü süreye tâbi tutulmuşken diğer zorunlu organların kararlarına karşı yargı yoluna başvurulmasının herhangi bir süre sınırına tâbi olmadığını söylemek güçtür.

Buna göre 4721 sayılı Kanun'un 83/1 hükmünde öngörülen hak düşürücü sürenin kıyasen diğer zorunlu organların kararlarına karşı açılacak davalarda da uygulanması gerektiğinin kabulü gerekir. Madde gereğince sendika yönetim kurulu kararlarının iptali davası açabilmek için bir ve üç aylık süreler mevcuttur. Buna göre kararın öğrenilmesinden itibaren bir ay ve her hâlde karar tarihinden itibaren üç ay içerisinde iptal davası açılmadır. Dava açma süresi resen gözetilmelidir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 06.12.2023 tarihli ve 2022/776 Esas, 2023/1205 Karar sayılı kararı)

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; olağanüstü genel kurul istisnai nitelikli bir genel kurul olduğundan, buna ilişkin kararın, Kanun ve Tüzük'te yer alan usul dâhilinde olmak üzere objektif, haklı ve somut gerekçelere istinaden istenebileceğini, talebin reddinin yargısal denetime tâbi olduğunu, sendikanın 1/5 üyesinin şube genel kurulunu olağanüstü toplantıya çağırma yetkisine ilişkin kararın şube yönetim kurulunca alınabileceğini, genel merkez yönetim kurulunun bu noktada yetkisi olmadığını, zira aksi bir durumun şube özerkliğini ortadan kaldıracığını, sendika genel merkez yönetim kurulu tarafından hukuka aykırı bir şekilde şube olağanüstü kongre kararı alındığını, kararın hukuka aykırı olduğunu, somut bir gerekçe bulunmadığını, müvekkilinin Eskişehir Şubesi Yönetim Kurulu başkanı olup genel merkeze muhalif olması nedeniyle sürekli hukuka aykırı fiil ve yaptırımlarla karşı karşıya kaldığını, şube genel kurulunu olağanüstü toplantıya çağırma yetkisinin genel merkez yönetim kurulunda değil şube yönetim kurulunda olduğunu, olağanüstü genel kurul kararı alınmasını gerektirecek hâlin somut delillerle ortaya konulmaması, olağanüstü genel kurul talebinde ciddi ve objektif hiçbir nedenin sunulmaması ve aynı gerekçelerle bir yıl önce olağanüstü genel kurul yapılmış olması nedeniyle olağanüstü genel kurulun, yapılan seçimlerin ve alınan tüm kararların iptali gerektiğini belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Genel Merkez Yönetim Kurulunun 19.10.2023 tarihli ve 2023/566 Karar numaralı kararının ve bu karara bağlı olarak 11.11.2023 günü gerçekleşen Eskişehir Şubesi olağanüstü genel kurulunun, yapılan seçimlerin ve genel kurulda alınan tüm kararların iptali ile dava süresince müvekkilinin mahrum kalmış bulunacağı tüm profesyonel yönetici özlük haklarının ve sair zararlarının davalı taraftan alınarak müvekkiline verilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın hak düşürücü süre içinde açılmadığını, dava konusu Eskişehir Şubesi Genel Kurulunun, Sendika Ana Tüzüğü ve mevzuata uygun şekilde yapıldığını ve tamamlandığını, davacının da genel kurula katıldığını, konuşma yaptığını ve Şube Yönetim Kurulu seçimleri için Sendika Şube Başkanlığına aday olduğunu ancak seçimi kaybettiğini, davacının iddia ettiği gibi yasaya aykırı hiçbir işlem bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; olağanüstü seçim talebine ilişkin ciddi ve objektif bir nedenin ileri sürülmediği, bir

sene önce benzer nedenlerle bir seçimin yapıldığı, her sene benzer nedenlerle genel kurul yapılmasının demokratik sistemin özüne aykırı olduğu gerekçesiyle "Kristal İş Cam, Çimento, Seramik ve Toprak Sanayi İşçileri Sendikası Genel Merkez Yönetim Kurulunun 19/10/2023 tarih 2023/566 Karar numaralı Kararı ile bu karara bağlı 11/11/2023 günü gerçekleşen Eskişehir Şube Olağanüstü Genel Kurulunun, Genel kurul seçimlerinin tüm kararları ile birlikte İPTALİNE, bu talep yönünden davanın kabulüne, Davacının mahrum kaldığı iddia edilen profesyonel yönetici özlük hakları ve sair zararlarının davalı tarafından davacıya ödenmesine ilişkin talebi somutlaştırılmadığından bu talep yönünden davanın açılmamış sayılmasına" karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; dava ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, Sendika Yönetim Kurulu kararı ile şube olağanüstü genel kurulunun iptali istemine ilişkindir.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda (6356 sayılı Kanun) sendika genel kurul kararlarının yahut sendika yönetim kurulu kararlarının iptaline dair bir düzenleme yer almamaktadır. Bununla birlikte 6356 sayılı Kanun'un 80/1 hükmü şöyledir: "Kuruluşlar hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 4721 sayılı Kanun ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır."

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 83. maddesi ise şöyledir:

"Toplantıda hazır bulunan ve kanuna veya tüzüğe aykırı olarak alınan genel kurul kararlarına katılmayan her üye, karar tarihinden başlayarak bir ay içinde; toplantıda hazır bulunmayan her üye kararı öğrenmesinden başlayarak bir ay içinde ve her hâlde karar tarihinden başlayarak üç ay içinde mahkemeye başvurmak suretiyle kararın iptalini isteyebilir.

Diğer organların kararlarına karşı, dernek içi denetim yolları tüketilmedikçe iptal davası açılmaz.

Genel kurul kararlarının yok veya mutlak butlanla hükümsüz sayıldığı durumlar saklıdır."

Belirtilen düzenleme sendika genel kurul kararlarının iptalinin hukuki

dayanağını oluşturmakta olup, sendikanın diğer organlarının kararlarının iptaline dair 4721 sayılı Kanun'da da açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte sendikanın en geniş yetkilere sahip nihai karar organı olan genel kurulun kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması hak düşürücü süreye tâbi tutulmuşken diğer zorunlu organların kararlarına karşı yargı yoluna başvurulmasının herhangi bir süre sınırına tâbi olmadığını söylemek güçtür.

Buna göre 4721 sayılı Kanun'un 83/1 hükmünde öngörülen hak düşürücü sürenin kıyasen diğer zorunlu organların kararlarına karşı açılacak davalarda da uygulanması gerektiğinin kabulü gerekir. Madde gereğince sendika yönetim kurulu kararlarının iptali davası açabilmek için bir ve üç aylık süreler mevcuttur. Buna göre kararın öğrenilmesinden itibaren bir ay ve her hâlde karar tarihinden itibaren üç ay içerisinde iptal davası açılmadığı. Dava açma süresi resen gözetilmelidir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 06.12.2023 tarihli ve 2022/776 Esas, 2023/1205 Karar sayılı karar).

Bu genel açıklamalar ışığında temyiz itirazlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Somut uyuşmazlıkta; Sendika Yönetim Kurulunun 11.10.2023 tarihli ve 551 sayılı Kararı ile Eskişehir Şubesinde olağanüstü genel kurul icrasına karar verildiği, bu kararın 17.10.2023 tarihinde Şubeye tebliğ edildiği, Şubenin 18.10.2023 tarihli cevabi yazısı ile olağanüstü genel kurul isteğinin reddedildiğinin Genel Merkeze bildirildiği, Sendika Yönetim Kurulunun 19.10.2023 tarihli ve 566 sayılı Kararı ile de şube olağanüstü genel kurulunu toplamak ve süreci yürütmek üzere iki kişinin görevlendirildiği, bilahare Şubede olağanüstü genel kurulun 11.11.2023 tarihinde gerçekleştirildiği, eldeki davanın ise 11.12.2023 tarihinde açıldığı görülmektedir.

İnceleme konusu davada, şubede olağanüstü genel kurul yapılmasına dair Sendika Yönetim Kurulu Kararı 11.10.2023 tarihli ve 551 sayılı Karar olup, bu karar ise Şubeye 17.10.2023 tarihinde tebliğ edilmiştir. Her ne kadar davacı vekilince dava dilekçesinin talep sonucunda Sendika Yönetim Kurulunun 19.10.2023 tarihli ve 566 sayılı kararının iptali talep edilmiş ise de dava dilekçesi içeriği ile dilekçedeki açıklamalardan olağanüstü genel kurul icrasına dayanak teşkil eden Sendika Yönetim Kurulu kararının iptalinin talep edildiği anlaşıldığından ve hukuki niteleme yetkisi mahkemeye ait olduğundan, Sendika Yönetim Kurulunun 11.10.2023 tarihli ve 551 sayılı kararı esas alınarak değerlendirme yapılması gerekmektedir. Anılan karar bakımından ise dava tarihi itibarıyla bir aylık hak düşürücü süre geçtiğinden, davaların reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Anılan hususlar gözetilmeksizin eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN

KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
20.03.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.